

Gospod „Feuerwerker“

Iz vojaških spominov. — C. M.

Pod rajno Avstro-Ogrsko je nosil zgornje ime narednik pri topničarjih. Da ta čin zavzema pri vojakih že precej časti, ve najboljši, ki je sam nosil uniformo. Kakor nekdanji, ime narednik tudi danes dosti pomeni. Enotni po činu pa so ti podčastniki v več primerih zelo različni v svojih nastopih. Med dobrimi in moštvu prizanesljivimi se znajdejo tudi krvolesi, ki imajo nekaj užitek v tem, da moštvo čim bolj trpinčijo.

S takimi ukrepi in pravicami je ropotal nad nami ter nas občutno privijal leta 1913, tam v vinorodni Vipavi tudi »Feuerwerker« Z-c, dolg in suh zadirčnež, po rodu Poljak. Radi svoje sekantnosti, zadirčnosti, pretirane strogosti je bil pri naših dečkih zelo osovražen. Marsikateri tovariš je bil žrtev njegove zlobe, zaradi tega ni čudno, da smo ga na tihem pošiljali v peklo. Toda s tem si nismo nič pomagali.

Pred neljubimi prilikami pa ni nihče zavarovan. Tudi mogočnejši se čisto proti volji srečajo z iznenadenji, ki ne vprašajo, so li komu všeč ali ne. In tudi naš oholež je bil med takimi. Potipalo ga je pošteno in oplazilo na časti.

Dobili smo regrute. Prišli so z vseh vetrov, sami čvrsti in veseli dečki. Del novincev je prišel v roke imenovanega »Feuerwerkera«. Mila jim majka! Vpeljavati jih je začel v nove življenje na vse načine, ki jih je stihal v svoji zlobnosti. Dal jim je okušati v polni meri, kaj je moč in oblast topničarskega »Feuerwerkera«. Vroča je bila predvsem jahalna šola, še bolj mučno pa temu podobno vežbanje na lonču. V to svrhu so uporabljali tudi pomoč starih vojakov, z razliko seveda, da se je na sedlu vical le regrut. Vsa vaja pa se je vršila najčvršče pod strogim očesom kričavega Z-ca. Tako smo nekega ponedeljka predpoldne, ko so tudi vojaški konji najbolj spoštiti, otvorili na prostranem vežbališču svoj običajni vrtljak na lonč. Turo, kateri sem prisostvoval kot pomočnik, je začela »Haubica«, težka in prekrasna kobila. Kaj vse je tega jutro ta žival počela! Vedla se je kakor obsedena. Novinci so cepali, kakor hruške v jeseni, drug za drugim na tla. »Feuerwerker« pa kričal ves iz sebe, da bi proniklo skozi tudi najbolj gluha ušesa.

»Proč, nerode šlevaste!« je naposled nagnal učence ter tako napravil konec temu nevšečnemu prizoru. Zavihti se v sedlo sam, vzravna svoje grešne kosti v predpisano držo ter zvihera v galopu po krogu okoli, da bi razposajeno kobilo ukrotil. Vse je bilo v redu, vse odlično, le pravega trenutka možakar — dasi prvovrsten jahač — ni zadel. Obsedeni »Haubici« podvzeta taktika kar ni hotela v glavo, vsaj danes ne. Le par krogov je napravila, potem pa je izvedla imenitno akrobacijo. »Feuerwerker« zgubi ravnotežje, treščil ob tla in obleži nezavesten. Dogodek je zavrnil seveda na mah vse delo na vežbališču, častniki in podčastniki so se zgrinjali okoli nezvestnega vojaškega tovariša. Stotnik je poskrbel hitro pomoč, prišli so bolničarji z nosili in ga odnesli v sobo za bolnike. O kakem sočutju od naše strani seveda ni bilo govora.

Posebni posledice dogodek »Feuerwerkera« ni pustil. Še prej kakor smo se nadejali, smo bili tako »srečni«, da smo ga spet mogli gledati iz obličja v obličje. Spet je vzel v roke vajeti in jih napel, kakor je bil navajen. Posebno regrutom je ostal trda knuta. Bali so se ga kakor hude ure. Ni čuda torej, da so mu dečki čisto želeli vse mogoče reči, samo dobrega ne.

V spominu mi je še en dogodek, pri katerem je šlo naravnost za neposredne stike med menoj in njegovo častitljivo osebo.

Napovedali so nam konjski pregled za naslednji dan. To nam je dalo dela, čiščenja in prašenja več ko na preteg. Z delom pa smo

koristili največ sebi. Če ni bilo pohvale, je včasih prišlo več dni kasarnika. Tako smo se torej potrudili in naslednjega dne so naši konji stali kakor v čisti praznični obleki. Pregled se je pričel strogo in natančno. Pred zaključkom pa se je spremenil proti pričakovanju v dokaj zanimivo predstavo. Povzročil pa je komedijo smeha poleg drugih celo stotniku moj konj »Omer«, ki je šele pred kratkim bil priglasen nekod iz Sarajeva. Upri se je odločno in ni hotel pred komisijo. Breal je in se trgal križem na levo in desno, kakor da bi mu šlo za kožo. Zadeva je šla seveda najbolj na živce »Feuerwerkera«.

»Sem konja!« se je obregnil name, ko mu je bilo vsega dovolj, »bomo videli, se bo li mrha ganila z mesta ali ne. Ti Kuszniruk, daj mu z bičem po bedrih!« je velel istočasno v bližini stoječemu kaprolu.

Zgodilo se je. Bič je zažvižgal, »Omer« pa planil naprej, razpršil s par krepkimi brcami na levo in desno člane komisije ter dirjal dalje po dvorišču proti gnojni jami, ki je bila radi naliva polna umazane vode. Preden smo se prav zavedli, kaj se godi, se je konj pred jamo bliskoma ustavil — »Feuerwerker« pa je zletel čez »Omerjevo« glavo v jamo.

»Feuerwerker« je po nehoteni kopeli nudil tako »žalostno« sliko, da ni bilo človeka, ki bi mogel zadušiti smeh. »Omer« pa je smuknil pri vratih v ljubo prostost in dirjal za vipavskim trgom naravnost v hlev »na pošti«, kjer smo bili, zaradi pomanjkanja prostora v glavni konjušnici, nekateri čez zimo nastanjeni.

★

Cigan in jud na sejmu

Posestnik, ki je imel hišo poleg sejmišča, je skozi okno gledal, kako sta se cigan in jud pogajala za mršavega konja. Nazadnje sta udarila in kupčija je bila sklenjena.

Mož je bil radoveden, kateri je bolj prekanil drugega, zaradi tega je poklical cigana k sebi in ga vprašal:

»Za koliko si prodal to mrho?«

»Za sto dinarjev.«

»Za sto dinarjev? Bedak, kako si mogel dati za tako malenkost živga konja?«

»Ni vreden več, ker na desno zadnjo nogo šepa. Jud ga morda niti pol kilometra daleč ne bo mogel spraviti.«

Posestnik je nato poklical juda k sebi.

»Izak, kako si mogel kupiti to šepavo mrho? Saj je niti do doma ne boš spravil.«

Jud se je zasmel.

»Varate se! Konj ni šepav. Samo podkev je napačno pribita in zato šepa. Ko ga dam pravilno podkovati, bo konec njegovega šepanja.«

Posestnik je zmajal z glavo in se spet obrnil k ciganu:

»No, pa si vendar bedak! Ali veš, zakaj konj šepa? Ker je nepravilno podkovan. Izak pravi, da ga bo dal pravilno podkovati in potem ne bo šepal.«

Cigan se je hudomušno nasmehnil.

»Gospod, jaz sem nalašč dal konja napačno podkovati, da bi vsakdo mislil, da zaradi tega šepa. Izak lahko naravnava podkev do sodnega dne, pa konj bo vkljub temu šepal.«

»Hm, hm!« je zamomljaj posestnik. »Cigan je vendar bolj prebrisan!«

Nazadnje pa je še vendar poklical juda.

»Izak, ali veš, kaj je novega? Cigan je rekel, da je podkev nalašč dal nepravilno pribiti, da bi kupca preslepil.«

Izak je zardel in jezno treščil z nogo.

»Saj sem vedel, da me bo cigan nabrisal, zaradi tega pa sem mu konja izplačal s prnarejenim stotakom.«

★

SMEJTE SE!

Težavno vprašanje

Pevec Lablache, ki je bil znan ne samo po glasu, ampak tudi po izredni debelosti, je na svojem potovanju nekoč prišel tudi na Dunaj. Ker je bil truden, je hotel najeti voz. Voznik ga je vprašal: »Oprostite gospod, ali vas naj odpeljem enkrat, ali v dveh obrokih?«

Ni razumel

Ribničan je prišel v železniški voz in položil svoj kovčeg na polico. Med vožnjo se je kovčeg sumljivo gugal; zdelo se je, da bo padel na glavo nekemu popotniku. Ta vpraša:

»Ali je vaš kovčeg varen?«

»O, brez skrbi! Ima nov, močen ročaj.«

Oven ga je prekosil v znanju

Slavni naravoslovec Newton je nekoč med sprehodom prišel do pašnika.

»Gospod, hitite domov, ker boste mokri!« ga je nagovoril pastir.

Newton je pogledal proti nebu. Ker je bilo nebo jasno, je mislil, da je pastir nor in je šel dalje. Čez dobre pol ure je bil do kože moker. Nazaj grede se je ustavil pri pastirju in mu rekel:

»Tu imaš napitnico, toda povej mi, kako si vedel, da bo deževalo.«

»Ko se ta oven vleže, obrnjen s hrbtom proti vetru, je znak, da bo najpozneje čez eno uro deževalo.«

»To je edini znak?«

»Da.«

»Potem ta oven več ve ko jaz, ki sem preštudiral vse naravne nauke... Drugič bom njega prišel vprašati, če bom hotel vedeti, ali bo dež ali ne...«

V pasji trgovini

Trgovci: »Gospa, kupite tega volčjaka! Je polnokrvn, lepe oblike in ima močne zobe.«

Gospa: »Ali je čuječ?«

Trgovci: »Čuječ? Če mu ob večerih ne daste uspalnega praška, sploh ne bo zaspal.«

Junjski lovec

Lovec, ki se je vrnil iz Afrike, pripoveduje: »... in tedaj sem priskočil ter z enim zama-hom odsekal tigru rep.«

»Zakaj pa ne glave?«

»Ker je to že nekdo drug odsekal.«

V hribih

Hribolazec: »Tako slabo se nisem počival kakor pri vas. Vso noč nisem zatislil očesa!«
Gostilničar: »Znabiti imate slabo vest?«

»Čudno, da noji ležejo jajca!«

»Zakaj? Saj so vendar ptiči!«

»To že, a kako, da se jajca ne ubijejo, ko padajo tako z visokega!«

★

UGANITE!

Kdo mnogo hodi, pa nikamor ne pride?

(Plesalec.)

Kdo ima očeta in mater, pa vendar ni sin?

(Hčerka.)

Kdaj je krava zunaj in znotraj kosmata?

(Kadar stoji na razg.)

Česa sonce pod milim nebom ne more obsijati?

(Senca.)